

København den 15. september 2024

Høringssvar fra DASYS vedr. Høring over lovforslag om ændring af sundhedsloven (Ændring af samtykkemodell for organdonation til en blød model af aktivt fravalg).

Dansk Sygepleje Selskab (DASYS) har modtaget forespørgsel på overstående, og vi takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi har sendt høringsanmodningen til vores medlemmer og har modtaget svar fra FS for Neurosygeplejersker samt FS Nefrologiske sygeplejersker.

Indledende kommentarer

Vi er enige i, at der bør sættes fokus på vigtigheden af stillingtagen til organdonation. Dog kan der sættes spørgsmålstegn ved, hvorvidt lovforslaget vil ændre på nuværende praksis, da man stadig aktivt vil skulle be- eller afkræfte sig valg. Pårørende og intensivafdelingerne vil stadig skulle stå med det svære valg i de tilfælde, hvor en potentiel donor ikke har foretaget et valg eller et fravalg – som praksis er i dag. Man bør diskutere yderligere, hvorvidt vejen til flere organdonorer indeholder øget fokus via kampagner m.m. og ikke en lovændring for at lette den udfordrende og vanskelige samtale, da samarbejdet med de pårørende kan være en kompliceret opgave i et organdonationsforløb.

Der må ikke skabes usikkerhed om Organdonorregisteret

Derfor er det også afgørende, at lovændringen ikke giver anledning til usikkerhed eller sår tvivl om, hvad det betyder for den enkelte. Særligt, hvad det indebærer at være ”omfattet” af Organdonorregisteret. Organdonorregisteret er i dag hverken et ja, nej eller ved ikke register – det rummer alle tilkendegivelser.

Den nye registreringsform må ikke give anledning til tvivl hos de pårørende. Vi er bekymrede for, at den foreslåede lovændring fjerner det udtrykkelige ja og indfører en tvivl i samtalerne med de pårørende, som der ikke tidligere har været og kan have den modsatte effekt idet almenbefolkningen muligvis misforstår budskabet om at tage stilling, og dermed fejlagtigt tror, at de er tilmeldt organdonorregisteret. Dette kan medføre, at pårørende tolker deres manglende valg som tvivl om ønske til organdonation og dermed ender med at fravælge dette.

Organdonorregisteret i dag er kilde til stor sikkerhed til gavn for både fagpersoner og særligt for de pårørende. Der skal være komplet sikkerhed for, at hvis man står registreret med en holdning til organdonation i Organdonorregisteret er det alene et udtryk for, at personen selv har truffet et valg om organdonation, og ikke fordi man per automatik er omfattet af et register.

Nødvendigt med grundig oplysningsindsats til befolkningen

Der er en oplevelse af, at der er stor forskel på, hvad der kommunikeres i debatten i medierne, og hvad der reelt er foreslået i lovforslaget.

Det betyder, at der er behov for oplysning om, hvad det betyder at være omfattet af Organdonorregisteret, og at det som i dag fortsat kræver aktiv handling, hvis man ønsker at være donor.

Adgangen til Organdonorregisteret bør ikke udvides

Med den nuværende praksis er det ikke muligt for det sundhedspersonale, der plejer og behandler patienten, at slå oplysninger op i Organdonorregisteret. De skal ringe til en transplantationskoordinator for at få informationen.

Det er uklart for os, om det er en del af lovændringen, at adgangen til Organdonorregisteret skal udvides. På side 13 står både, at "Sundhedspersoner vil kunne tilgå registeret og se personens stillingtagen til organdonation i det tilfælde, at organdonation bliver aktuelt" og længere nede på samme side, at "der ikke er flere end i dag, der skal have adgang til oplysningerne i Organdonorregisteret."

Den nuværende opdeling er et vigtigt princip, som ikke bør ændres, fordi det sikrer, at der ikke opstår tvivl hos de pårørende, når en livsreddende eller -forlængende behandling stoppes. Hvis der er behov for, at adgangen til Organdonorregistret ændres, bør sundhedsfagligt personale først kunne få adgang efter dødstidspunktet.

Sørg for klare og tydelige regler, hvis sundhedspersonale skal give information til pårørende om donationsforløb

Pårørende til en organdonor får i dag information om, hvordan en transplantation er forløbet, fx i form af et brev fra Dansk Center for Organdonation (DCO).

Det giver mening, at sygeplejerskerne på afdelingen, hvor donor har været indlagt, modtager samme information, da mange sygeplejersker følger op på indlæggelsen med de pårørende. På den måde skabes overensstemmelse og afklaring om, hvem der har adgang til hvilke oplysninger.

Hvis sygeplejersker eller andre sundhedspersoner skal overtage opgaven fra DCO med at orientere pårørende til henholdsvis organdonor og -modtager om donationsforløbet, skal der være klare og tydelige regler, som ikke kan misforstås, der fastsætter hvilke oplysninger sygeplejersker kan og skal videregive og i hvilken form, uden at bryde deres tavshedspligt.

Prioriter viden og kompetence til sundhedspersonalet – særligt på områder, der ikke har stor erfaring med organdonation

Til sidst vil vi gerne komme med en opfordring til, at der som opfølgning på både lovændringen og de ændringer på området, der følger af handleplanen, prioriteres ressourcer til, at sundhedspersonalet får den nødvendige viden og kompetencer på området, og at de bliver klædt på til at tage dialogen med de pårørende om organdonation. Særligt på de områder, som ikke traditionelt har stor erfaring med organdonation.

Det skal ses i lyset af, at handleplanen lægger op til at styrke indsatsen på hospitalerne på afdelingerne, som typisk ikke arbejder med organdonation, og at der er indført mulighed for donation ved cirkulatorisk død.

Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål står DASYS naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående synspunkter.

Med venlig hilsen
For Dansk Sygepleje Selskab, DASYS

Pernille Olsbro
Bestyrelsesmedlem